

Rolv Gjessing – et hundreårsminne

Michael 2024; 21: 385–386

doi:10.56175/michael.11931

Legen Rolv R. Gjessing (1887–1959) bygde opp et laboratorium ved Dikemark sykehus, som ga ham verdensberømmelse. I 2024 er det hundre år siden laboratoriet ble etablert.

Rolv Gjessings laboratorium er bevart slik det ble forlatt i 1987. Et besøk der gjør inntrykk. Det er en egen atmosfære i loftsetasjen i Bjørkelibygningen, som med alt sitt inventar og utstyr rommer utallige minner om et storslått prosjekt. Gjessings liv er fortellingen om et livsverk dedikert til kartlegging av svingninger i biologiske variabler hos pasienter med en spesifikk psykisk lidelse.

«Helt fra han tiltrådte som avdelingslege og til han måtte sette apparaturen fra seg, var han intenst opptatt av å utforske den periodiske katatonis patofysiologi. (...) Det er vel bare de som har stått ham nær som virkelig har kunnet fatte med hvilken tålmodighet, redelighet og entusiasme han forfulgte sine lange mål, utrettelig gjennom de mange hverdager og netter – i måneder og år – samlet observasjonsresultater fra enkelt-pasienter og samlet det hele i gigantiske kurvemessige fremstillinger», skrev etterfølgeren Harald Frøshaug (1906–1978) i et minneord (1).

Det er som om laboratoriet fortsatt husker og vil fortelle om disse nitide rutinene: avlesningen av instrumentene som var koblet til pasientene, innsamlingen av kroppsvæskene og bearbeidelsen av dem på laboratoriebenkene, innføringen av resultatene på tegnerommet og utstillingen av grafene på kurverommet. Alt sammen var et iherdig forsøk på å forstå biologien bak et eiendommelig psykiatrisk syndrom: den periodiske katatoni, en tilstand som veksler mellom stupor, eksitasjon og perioder med symptomfrihet.

Fascinasjonen over dr. Gjessings laboratorium og forskningen som foregikk der, er bakgrunnen for dette temanummeret av *Michael*.

Dette portrettet av Rolv Gjessing ble malt i anledning hans 60-årsdag i 1947. Det henger i dag i Bjørkeli-bygningen på Dikemark sykehus. © Jean Heiberg/BONO 2024.

Litteratur

1. Frøshaug H. Nekrolog. Rolv Ragnvaldsøn Gjessing. *Nordisk Psykiatrisk Tidsskrift* 1959; 13: 88. <https://doi.org/10.3109/08039485909130596>

Erlend Hem

erlend.hem@medisin.uio.no

Erlend Hem er instituttsjef ved Legeforskningsinstituttet, professor ved Universitetet i Oslo og redaktør i Michael.

Merethe Roos

merethe.roos@usn.no

Merethe Roos er professor i historie ved Universitetet i Sørøst-Norge.

Jørgen Valeur

jorgen.valeur@lds.no

Jørgen Valeur er spesialist i indremedisin og i fordøyelsessykdommer, overlege ved Lovisenberg Diakonale Sykehus og professor ved Universitetet i Oslo.